

Statenmededeling

Onderwerp

Het nieuwe programma verkeersveiligheid 2016-2020 en de evaluatie van de rol van de provincie in het programma verkeersveiligheid 2012-2016

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Datum

19 januari 2016

Documentnummer

GS: 3888560

PS: 3917248

Kennisnemen van

De inhoud van het nieuwe programma verkeersveiligheid gericht op verkeerseducatie en gedragsverandering 'Brabanders gaan voor NUL verkeersdoden 2016-2020', gebaseerd op resultaten van voorgaande jaren en de bevindingen van de evaluatie van het programma verkeersveiligheid 2012-2016.

Aanleiding

Verkeersveiligheid is een belangrijk speerpunt in het mobiliteitsbeleid van de provincie. Brabant telt het meest uitgebreide wegennetwerk maar scoort helaas ook al vele jaren hoog in de rangorde van provincies met meeste verkeersslachtoffers. Het aantal slachtoffers fluctueert, maar neemt structureel af. Het afgelopen jaar is het aantal doden echter iets weer gestegen. In 2012 betreuden we 118 doden, in 2015 ongeveer 100; dit zijn 100 slachtoffers te veel! De provincie streeft ernaar om het aantal verkeersslachtoffers terug te dringen. De verkeersveiligheidsaanpak is daarbij gestoeld op drie pijlers:

1. verkeerseducatie, voorlichting en bewustwordingscampagnes om weggebruikers goed uit te rusten om zich veilig in het verkeer te bewegen en ze bewust te maken van de eigen rol in het verkeer;
2. de aanpak van fysieke knelpunten en de realisatie van een zo veilig mogelijke infrastructuur en de toepassing van techniek om verkeersveiligheid te verbeteren;
3. handhaving bij overtreding van de verkeersregels (door de politie).

Op het gebied van educatie en bewustwordingscampagnes werkt de provincie sinds 2012 intensief samen in een netwerk met partners (gemeenten, regio's, politie, Rijkswaterstaat, VVN, ANWB, Fietsersbond e.a.) aan verkeersveiligheid. Het Brabants VerkeersVeiligheidsPlan (BVVP), waarvan de campagne 'Brabant gaat voor NUL verkeersdoden' een onderdeel is, is hierbij richtinggevend. Aangezien 90% van de verkeersongevallen veroorzaakt wordt door menselijk gedrag, ligt het accent bij dit verkeersveiligheidsprogramma op

het eigen gedrag van weggebruikers en vragen we met projecten aandacht voor de eigen verantwoordelijkheid in het verkeer.

Datum

19 januari 2016

Documentnummer

GS: 3888560

PS: 3917248

De rol van de provincie is sinds 2012 veranderd van initiërend naar faciliterend en regisserend. Het programma verkeersveiligheid 2012-2016 loopt af. Voor 2016-2020 is een nieuw programma verkeersveiligheid opgesteld.

Bevoegdheid

Op basis van onze uitvoerende rol informeren wij uw Staten over het nieuwe programma verkeersveiligheid 2016-2020. Uw Staten kunnen hiervan kennisnemen op basis van uw controlerende rol.

Kernboodschap

- 1. De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in verkeersveiligheid; bereikte resultaten zijn input voor het door ons vastgestelde programma verkeersveiligheid 2016-2020*

Onze ambitie is en blijft nul verkeersdoden. Om hieraan een bijdrage te leveren is in de afgelopen drie jaar samen met onze partners een groot aantal projecten en campagnes uitgevoerd. Het causaal verband tussen de projecten en het verminderen van het aantal verkeersdoden blijft echter moeilijk aan te tonen. Sterker nog, in de afgelopen drie jaren hebben we met ons verkeersveiligheidsbeleid telkens dezelfde ambitie nagestreefd en hebben we enkele malen een daling in het aantal verkeersdoden gezien, maar daarna weer een stijging ondanks dezelfde inzet vanuit de partners. Ook landelijk is dat nog een vraagstuk. We kiezen ervoor om de ingezette lijn met de drie pijlers in de komende periode voort te zetten en nog nauwkeurig te gaan monitoren. De komende jaren wordt het programma op integraliteit en causaliteit doorontwikkeld. Er wordt ingezet op een meer integrale aanpak van de drie pijlers van het beleid en sterkere focus op monitoring van effecten van ingezet beleid. Daarbij monitoren we ook specifiek of we de goede dingen doen en niet alleen of we de dingen goed doen. We blijven daar aan werken met landelijk partners zoals CROW/KpVV en Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV). Om zo veel mogelijk effect te sorteren hebben gedragswetenschappers advies gegeven om de projecten aan te passen en ook de campagne zo goed mogelijk vorm te geven. Adviezen zijn bijvoorbeeld:

- o Raad het goede gedrag aan, in plaats van het foute gedrag af;
  - o Vermijd een belerende manier van communicatie;
  - o Leer duidelijke, concrete en makkelijke gedragingen aan.
- Een aantal behaalde resultaten in de afgelopen jaren:
- o Regio's en gemeenten voerden projecten uit voor kwetsbare groepen in het verkeer. Hiermee zijn door heel Brabant aanzienlijke aantallen burgers bereikt. Bijvoorbeeld: in 2014 hebben 415 jongeren deelgenomen aan de autopraktijktraining, hebben circa 1.000 MBO-leerlingen meegedaan aan het Kruispuntdebat, hebben 30.800 jongeren promotieteamleden van

de Shotguncampagne ontmoet (campagne om de rijder in de auto verantwoordelijk te maken voor zaken die afleiden zoals telefoon, radio) etc.. In 2015 deden bijvoorbeeld 3.000 senioren mee met de verkeersveiligheidsquiz, zijn 80 trainingen voor veilig gebruik van fiets, auto en scootmobiel voor senioren georganiseerd, etc.

- o De provincie faciliteert verkeerseducatie voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Van de 880 basisscholen in Brabant nemen er ruim 800 deel aan het Brabants Verkeersveiligheid Label. Inmiddels hebben 712 basisscholen het label gehaald. Dit betekent dat 440.000 basisschoolkinderen in Brabant goede verkeerseducatie hebben gehad. Bijna 100 voortgezet onderwijs scholen nemen deel aan het programma Totally Traffic. En 25 scholen nemen deel aan het Europese project waarin naast verkeersveiligheid ook aandacht is voor gezondheid en milieu (STARS).
- o De provincie coördineert, begeleidt en financiert de Brabantbrede publiekscampagne '*Brabant gaat voor NUL verkeersdoden*'. Deze campagne heeft een breed bereik en besteedt veel aandacht aan gedragsbeïnvloeding. Het Brabant Veilig Voorlichtingsteam bezoekt evenementen. Het team gaat jaarlijks met 10.000 tot 12.000 Brabanders in gesprek. De website www.nulverkeersdodenbrabant wordt door ongeveer 20.000 bezoekers per jaar bezocht.
- Vóór 2012 maakten provincie en gemeenten/regio's aparte uitvoeringsprogramma's voor verkeersveiligheid waarbij er beperkt sprake was van onderlinge afstemming. Waar de provincie in het verleden initiator was van projecten, werken we in het gezamenlijke Brabantse VerkeersVeiligheidsPlan in een nieuwe rol als facilitator en regisseur in een netwerk met partners: gemeenten, regio's, Rijkswaterstaat, politie, e.a. Deze omslag is gezamenlijk gemaakt en de taakverdeling die daaruit is voortgekomen is vastgelegd in het verkeerveiligheidsplan 2012-2016. De samenwerking is ingevuld als gelijkwaardig partnerschap. Ook zijn we vanaf 2012 Brabantbreed campagne gaan voeren.
- De provincie zorgt voor facilitering van afstemming van verkeersveiligheidsprojecten- en campagnes in Brabant. Hierdoor vinden nu in alle Brabantse regio's dezelfde projecten plaats, zodat 'massa wordt gemaakt' en er meer bekendheid komt bij verkeersdeelnemers, waardoor de impact groter is. De afstemming over de programmering in de regio's vindt op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau plaats. Sinds 2012 is de gedeputeerde en per regio een wethouder verkeer en vervoer ambassadeur verkeersveiligheid.
- De provincie faciliteert resultaat- en effectmetingen van projecten die in de regio's worden uitgevoerd. Hiermee wordt inzichtelijk hoeveel projecten in de regio's/gemeenten worden uitgevoerd, hoeveel mensen worden bereikt en wat zij van de projecten hebben geleerd.

Datum

19 januari 2016

Documentnummer

GS: 3888560

PS: 3917248

2. *In het verkeersveiligheidsplan 2016-2020 voeren we verbetering door om te komen tot meer integraliteit en daardoor betere verkeersveiligheid*
- Een duurzaam verkeersveiligheidsbeleid komt het meest tot zijn recht bij een integrale aanpak die bestaat uit maatregelen vanuit de pijlers educatie & voorlichting, infrastructuur & techniek en handhaving. Het betreft in hoge mate samenwerking achter de schermen. Dit zorgt voor onderlinge versterking van de effecten van de maatregelen. In de uitvoering van het verkeersveiligheidsplan 2016-2020 wordt deze koppeling tussen de verschillende pijlers die onderdeel uitmaken van het verkeersveiligheidsbeleid nadrukkelijker gemaakt dan in het voorgaande plan.
  - Het programma voor 2016-2020 bouwt verder op het eerdere programma dat goed gelopen heeft. Op basis van de ongevalgegevens zijn de risicogroepen onveranderd: fietsers, jonge bestuurders en senioren. De komende vier jaar wordt daarbij jaarlijks een accent centraal gezet. Projecten in de regio's worden zoveel mogelijk gericht op die accenten en de campagne wordt hierop toegespitst. In 2016 is het accent: alertheid, in 2017: clean in het verkeer, in 2018: snelheid en in 2019: zichtbaarheid. Het algemene motto is: Brabant gaat voor nul verkeersdoden. De campagne heeft impact, zo starten we in 2016 met bekende Nederlanders die op social media de belofte doen om hun telefoon niet te gebruiken in het verkeer. Zij nodigen andere Brabanders uit de belofte ook te doen. Ook gaan Vloggers deelnemen aan een rijvaardigheidstraining en vloggen daarover via social media.
  - Provincie, gemeenten en Rijkswaterstaat nemen infrastructurele maatregelen op hun wegen. Met behulp van prioriteringssysteem (PRIOR) wordt beoordeeld welke knelpunten worden aangepakt. De politie maakt handhavingssystemen en stemt deze steeds meer af met betreffende gemeenten.
  - De samenwerking met de 4 O's (overheid, onderwijs, ondernemers en omgeving) wordt in 2016-2020 verder uitgebreid. De afgelopen periode is vooral samengewerkt met ondernemers en de omgeving in de uitvoering van projecten, en met het onderwijs in de uitvoering van educatie. In een gezamenlijke verantwoordelijkheid tussen overheid (provincie, regio's en gemeenten) met onderwijs, ondernemers en omgeving (vertegenwoordigers/belangenbehartigers, onder andere Fietsersbond, ANWB en de motorrijdersbonden: KNMV en MAG) gaan we de komende periode werken om onze ambitie 'Brabant gaat voor nul verkeersdoden' te bereiken. Voor 2016, het Jaar van Alertheid, zijn bijvoorbeeld al afspraken gemaakt met leasebedrijven en transportbedrijven hoe deze ondernemers hun medewerkers gaan bewegen om te 'beloven' (onze beloftecampagne) om nog meer alert te zijn op de weg.
  - In dit nieuwe programma zijn verbeteringen aangebracht naar aanleiding van de ervaringen van de partners en de behaalde resultaten van de afgelopen jaren. Conform de provinciale beleidscyclus is het beleid van 2012-2016 geëvalueerd op basis van artikel 217a van de Provinciewet.

Datum

19 januari 2016

Documentnummer

GS: 3888560

PS: 3917248

De evaluatie onderzocht de rol van de provincie binnen verkeersveiligheid en de samenwerkingsmogelijkheden zowel binnen als buiten de provincie. Ook bevindingen van deze evaluatie zijn in het nieuwe plan verwerkt. In het plan 2016-2020 ligt de focus op:

- Inzetten op behoud van het BrabantVerkeersveiligheidslabels (BVL) bij basisscholen en Totally Traffic op middelbare scholen, en waar mogelijk uitbreiding;
- Zo veel mogelijk effect sorteren met effectieve projecten; onder andere stijging aantal mensen die trainingen volgen, meer bekendheid van campagnes;
- We blijven inzetten op effectmetingen en zoeken hierbij nog meer aansluiting bij landelijk onderzoek;
- Effectiviteit van ons werk vergroten door intensiever samen te werken met relevante partners;
- Gebruik te blijven maken van beschikbare cijfers en gegevens;
- Los van de acties en projecten die in het kader van educatie en gedragsverandering worden ingezet in de komende periode, blijven we ons vanuit onze verantwoordelijkheid voor een veilig en robuust infrastructuurnetwerk inzetten voor een duurzaam veilige inrichting van het provinciaal wegennet. Zonder uitputtend te zijn houdt dit in dat de komende periode o.a. meer audits op het gebied van verkeersveiligheid worden toegepast bij de planvorming en realisatie van infrastructuurwerken, de input van het ANWB-onderzoek naar veilige provinciale wegen wordt meegenomen in onze prioriteringssystematiek, we pilots doen op het gebied van verkeersveiligheid, bijvoorbeeld met het verbeteren van zichtbaarheid van belijning van fietspaden op de N631 en waar mogelijk, dubbele belijning aanbrengen op provinciale wegen om veiligheid te verbeteren.

In de Planning en Controlecyclus worden bovengenoemde punten verder uitgewerkt en gekwantificeerd.

Datum

19 januari 2016

Documentnummer

GS: 3888560

PS: 3917248

Consequenties

Met het verkeersveiligheidsplan 2016-2020 werken we aan het terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers in Brabant. Dit doen we door meer integraal met overheid, onderwijs, ondernemers samen te werken.

Europese en internationale zaken

Geen.

Communicatie

Op 21 januari 2016 is de officiële start van het Jaar van Alertheid. Het Verkeersveiligheidsplan 2016-2020 wordt dan door alle netwerkpartners ondertekend.

Datum

19 januari 2016

Documentnummer

GS: 3888560

PS: 3917248

Vervolg

De komende 4 jaar werken de provincie en de gemeenten/regio's weer gezamenlijk aan hun ambitie: Nul verkeersdoden. Via de reguliere Planning en Control-cyclus wordt u over de voortgang geïnformeerd. In de begrotingscyclus vanaf 2017 zullen beleidsprestaties, indicatoren en koppeling met de middeleninzet opgenomen worden. In de verantwoording vanaf 2016 worden deze ook opgenomen.

Bijlagen

1. Verkeersveiligheidsplan 2016-2020
2. Evaluatierapport samenwerking verkeersveiligheid 2012-2016

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: H.W.J. Swaans, HSwans@brabant.nl,

Opdrachtnemer: mw. T. Rietveld, TRietveld@brabant.nl,
Cluster Mobiliteit en Infra, afdeling Integraal Mobiliteitsbeleid